

ΠΡΟΤΑΣΗ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΓΙΑ ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΕΙΣΜΩΝ

25/10/1999

Η πρόταση του Υπουργείου Ανάπτυξης :

- επεκτείνει τις ενισχύσεις, επιδοτήσεις, κλπ. λόγω σεισμών από πλευράς ύψους, προϋποθέσεων και είδους ζημιών για κάθε είδους επιχείρηση ή οικονομική δραστηριότητα,
- ανατρέπει ρυθμίσεις του Π.Δ. 84/84,
- χρησιμοποιεί τον αναπτυξιακό νόμο για την παροχή επενδυτικών ενισχύσεων, εισάγοντας όμως σημαντικότερες αλλαγές :

⇒ στο ύψος της επιδότησης

⇒ στον ορισμό της ίδιας συμμετοχής του επιχειρηματία.

Προκαταρκτικά σημειώνεται, ότι τμήμα αυτών των προτάσεων παρουσιάστηκε από τον κ. Ζαφειρόπουλο στη διυπουργική επιτροπή που εξειδίκευσε τα μέτρα των σεισμών. Τότε κρίθηκε, ότι οι υπερβάσεις αυτές ήταν υπερβολικές και δεν συνάντησαν θετική ανταπόκριση. Ό,τι κρίθηκε αναγκαίο (με κάποια μάλιστα επέκταση και αναπροσαρμογή του καθεστώτος που είχε ισχύσει στο σεισμό Γρεβενών) συμπεριλήφθηκε στην εκδοθείσα απόφαση.

Επιπλέον, έγινε χρήση του σχεδίου που είχε συνταχθεί στην Επιτροπή Οικονομικής Πολιτικής για ενιαία μέτρα αντιμετώπισης των συνεπειών από σεισμούς - το οποίο όμως ουδέποτε προχώρησε για να ολοκληρωθεί, λόγω επιμέρους διαφωνιών που αδρανοποίησαν τη διαδικασία - και ενσωματώθηκε στην απόφαση ό,τι προβλεπόταν στο σχέδιο εκείνο για τις επιχειρήσεις.

Προτάσεις επέκτασης ενισχύσεων, βοηθημάτων, κλπ.

1. Παρέχεται δωρεάν χρηματική ενίσχυση (όπως οι 200.000 δρχ. για τα νοικοκυριά), που κλιμακώνεται από 500.000 δρχ. μέχρι 15.000.000 δρχ. (ανάλογα με τον αριθμό των απασχολούμενων) για όλες τις "κόκκινες ή κίτρινες" κτιριακές εγκαταστάσεις σε κάθε οικονομική μονάδα [δηλ. και σε

γραφεία ελεύθερων επαγγελματιών] εφόσον υπάρχουν καταστροφές σε μηχανήματα, πρώτες ύλες, εμπορεύματα, φορτηγά.

2. Παρέχεται δωρεάν επιχορήγηση κόστους ζημιών ύψους 25% της συνολικής ζημιάς.
3. Εγκρίνεται με εγγύηση του δημοσίου δάνειο μέχρι 50% των ζημιών (καταστροφή μηχανολογικού εξοπλισμού, πρώτων υλών, εμπορευμάτων, φορτηγών) με επιδότηση επιτοκίου που κλιμακώνεται από 30% μέχρι 100% (ανάλογα με το ύψος του δανείου). Όριο δανείου για εγγύηση δημοσίου : 25 εκατ. δρχ.
4. Παροχή ενισχύσεων σε μεταποιητικές μονάδες (βιομηχανικές, βιοτεχνικές, εμπορικές, επαγγελματικές και τουριστικές), που λειτουργούσαν στις χαρακτηρισθείσες σεισμόπληκτες περιοχές και είτε κατέρρευσαν είτε κρίθηκαν κατεδαφιστέες είτε επισκευαστέες, είτε ακατάλληλες για χρήση μετεγκαθίστανται σε ΒΕΠΕ, ΒΙΠΕ κλπ. Ενισχυόμενες δαπάνες είναι το κόστος μετεγκατάστασης και η αγορά οικοπεδικής έκτασης. Η επιχορήγηση ανέρχεται μέχρι το 40% της ενισχυόμενης δαπάνης και επιδότηση τόκων δανείων μέχρι 40%.
5. Παροχή στεγαστικής συνδρομής σε ιδιοκτήτες. Προβλέπεται και το περίεργο (;) και η δυνατότητα άσκησης του δικαιώματος από τον ενοικιαστή, με υποχρεωτική επιβάρυνση του ιδιοκτήτη να καταβάλει τις δόσεις. Το ύψος στεγαστικής συνδρομής είναι 90.000 δρχ. για 120 τ.μ. για ανακατασκευή και 65.000 δρχ. για επισκευές.

Αν η έκταση υπερβαίνει τα 150 τ.μ. προβλέπεται “μόνο δάνειο χωρίς δωρεάν κρατική αρωγή”. Δεδομένου ότι το δάνειο έχει εγγύηση δημοσίου, προφανώς η κρατική αρωγή συνίσταται στο 100% του δανείου.

Τα παραπάνω ισχύουν και για τα κτίρια γραφείων και επαγγελματικές στέγες.

6. Επιδότηση κόστους μετεγκατάστασης και δαπάνης για αγορά αναγκαίας οικοπεδικής έκτασης με αλλαγή του άρθρου 10 του Ν.2601/98.

Παροχή ενισχύσεων σε μεταποιητικές μονάδες που είτε λόγω φυσικών καταστροφών, είτε λόγω χωροταξικών είτε περιβαλλοντικών σχεδιασμών μετεγκαθίστανται σε ΒΕΠΕ, ΒΙΠΕ, κλπ.

Προβλέπεται επιδότηση ύψους 40% της δαπάνης και επιδότηση επιτοκίων 40% (διαφοροποιείται σε ορισμένες περιπτώσεις).

Προϋπόθεση για το 5) & 6) είναι η εγκατάσταση σε ΒΕΠΕ, ΒΙΠΕ, ΒΙΠΑ, ΒΙΟΠΑ ή Τεχνολογικά Πάρκα και σε αντίστοιχες περιοχές ή κτίρια. Δεν γνωρίζω τί τέτοιες περιοχές υπάρχουν στην Αττική.

Για μονάδες που δεν θέλουν να μετεγκατασταθούν παρέχεται επίσης η επιδότηση του 6) αλλά σε ύψος 20%.

Η διαφορά του 5) με το 6) είναι ότι στην πρώτη περίπτωση (5) δικαιούχοι είναι οι επιχειρήσεις που λειτουργούσαν στις χαρακτηρισθείσες ως σεισμόπληκτες περιοχές, ενώ η δεύτερη περίπτωση (6) αναφέρεται σε όλες τις επιχειρήσεις που έχουν υποστεί ζημιές ανεξάρτητα από το αν η περιοχή στην οποία λειτουργούν έχει χαρακτηριστεί ως σεισμόπληκτη ή όχι.

Θεσμικές διαρρυθμίσεις

1. Μέχρι τώρα για λόγους ανωτέρας βίας, στους οποίους περιλαμβάνεται και η φυσική καταστροφή, η μετεγκατάσταση επιτρέπεται μόνο σε ορισμένες δραστηριότητες και στα όρια του ίδιου δήμου. Με το Π.Δ. 84/84 περιορισμοί που εμποδίζουν τη μετεγκατάσταση βιομηχανικών μονάδων ή την επαναλειτουργία τους στην ίδια θέση αίρονται.
2. Ο αναπτυξιακός νόμος δεν επιδοτεί αγορά ακινήτων. Η πρόταση εισάγει το στοιχείο αυτό.
3. Ο αναπτυξιακός νόμος ρητά ορίζει τί θεωρείται ίδια συμμετοχή του επενδυτή. Η πρόταση επεκτείνει το υφιστάμενο καθεστώς.

Τεχνικές παρατηρήσεις

1. Η πρόταση αυτή αν συγκριθεί με το υφιστάμενο πλαίσιο, σημαίνει ότι με εξαίρεση την ενίσχυση της στεγαστικής συνδρομής (5) την οποία όμως και αυτήν επεκτείνει ποσοτικά (από 80.000 σε 90.000 δρχ.) και εκτατικά (αντί μόνο για ανακατασκευή και μετεγκατάσταση αφορά και αγορά οικοπέδων κλπ., ενώ προσθέτει κτίρια γραφείων, επαγγελματικές στέγες, κ.α), όλα τα άλλα μέτρα είναι επιπρόσθετα.
2. Επίσης, στο κείμενο προσθήκης δικαίωμα μετεγκατάστασης δίδεται στις επιχειρήσεις που οι όροι θα καθοριστούν με Κοινή Απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και ΠΕΧΩΔΕ. Στην Κοινή Απόφαση τώρα (άρθρο 3) το δικαίωμα μετεγκατάστασης δίδεται σε όλες τις επιχειρήσεις οι οποίες είτε κατέρρευσαν, είτε είναι επισκευαστές, είτε πρέπει να κατεδαφιστούν είτε είναι ακατάλληλες για χρήση. Επομένως, γίνεται ριζική παράκαμψη του άρθρου 6 της παραγράφου 3 του ΠΔ84/84.
3. Η διατύπωση του κειμένου επιτρέπει και το εξής φαινόμενο : Επιχειρήσεις που έχουν υποστεί περιορισμένες ζημιές, να ζητήσουν ενίσχυση για μετεγκατάσταση, παρακάμπτοντας το νομοθετικό πλαίσιο του Π.Δ. 84/84, αντίθετα με ανταγωνίστριές τους, και με τεράστια επιδότηση του κοινωνικού συνόλου, δυσανάλογη και με τις ζημιές και με λογικές ορθολογικής κρατικής στήριξης της ανάπτυξης.

Γενικότερες παρατηρήσεις

1. Η πρόταση θέτει κάποια - κατά τη γνώμη μου - ιδιαίτερα σημαντικά πολιτικά ερωτήματα :
 - α) Οι σεισμοί αποτελούν γεγονός για το οποίο η κυβέρνηση οφείλει να προσέλθει σε αρωγή των ασθενέστερων, για λόγους κοινωνικής πολιτικής ή αποτελεί γεγονός για την παροχή επιδοτήσεων σε απροσδιόριστη έκταση και για φορείς ανεξάρτητα από κοινωνικά κριτήρια ;
 - β) Θεωρώ ότι η απάντηση είναι κοινωνική πολιτική, εκτός αν παράλληλα μπορεί να αντιμετωπιστούν σημαντικά ζητήματα με γενικό χαρακτήρα και τρόπο. Ωστόσο, η απάντηση οδηγεί και στο δεύτερο φαινόμενο, τίθεται το

ερώτημα της οικονομικής σκοπιμότητας του μέτρου. Αν θέλουμε να προωθήσουμε άλλους - μη κοινωνικούς στόχους - τότε γιατί όχι γενικές ρυθμίσεις, που δεν εισάγουν δυσμενείς διακριτικές μεταχειρίσεις στο σύστημα ; Γιατί η μια επιχείρηση επιδοτείται πλουσιοπάροχα και η άλλη ελάχιστα ή μηδενικά ή ακόμα και της απαγορεύονται κάποιες ευεργετικές ενέργειες που επιτρέπονται σε κάποιες άλλες "σεισμόπληκτες" ;

γ) Γιατί οι επιχειρήσεις της Αττικής που βρίσκονται σε πολλαπλά καλύτερη θέση απότι στα Γρεβενά ή αλλού, πρέπει να "χρυσωθούν" έναντι των αντίστοιχών τους ;

δ) Η συγκεκριμένη πρόταση (το όποιο νέο καθεστώς) προφανέστατα θα αποτελεί πλέον το **κεκτημένο** για κάθε μελλοντική συνέπεια όχι μόνο από σεισμό, αλλά και από πλημμύρες ή άλλες καταστροφές. Κατ' αρχάς γιατί πολιτικά θα είναι αδύνατη η υπαναχώρηση. Επιπλέον, αν στο σεισμό, για τον οποίο η ευθύνη του Κράτους είναι περίπου μηδέν, θεσπίζονται τέτοια μέτρα, για πλημμύρες κλπ. για τις οποίες θα μπορούσε θεωρητικά να στοιχειοθετηθεί κάποια κρατική υποχρέωση για αντιπλημμυρικά έργα, τί θα γίνει ; Συνεπώς, θα είναι κεκτημένο και για τέτοιες περιπτώσεις.

ε) Τί πολιτικό σήμα δίνει η κυβέρνηση, αν αφαιρεί πλήρως σχεδόν το στοιχείο του επιχειρηματικού κινδύνου από τον επιχειρηματικό τομέα, με την ανεργία να σκαρφαλώνει συνεχώς ;

στ) Θεωρώ ότι η πρόβλεψη αποζημίωσης, ενίσχυσης κλπ. με όλα αυτά τα ποσά όλων των μονάδων, ακόμα και όσων λειτουργούσαν παράνομα, είναι χλεύη απέναντι στους συνεπείς φορολογούμενους. Γιατί πρέπει όσοι παραιοικονομούν, καταπατούν, φοροδιαφεύγουν, καταστρέφουν το περιβάλλον να επιδοτηθούν επιπλέον από όσους πληρώνουν με συνέπεια τις υποχρεώσεις τους ;

ζ) Επιδοτείται ακόμα και η επανοικοδόμηση παράνομων οικονομικών μονάδων!!!

η) Πέρα από τα παραπάνω, το Υπουργείο Ανάπτυξης έχει προχωρήσει σε μια υπεύθυνη καταγραφή και εισήγηση για την έκταση των ζημιών (αριθμός επιχειρήσεων, κλάδοι, μεγέθη, ποιοτικά στοιχεία) ή φέρνει ένα προβληματικό θεσμικό πλαίσιο με ανοικτό το ποσό της επιταγής ;

Τελική παρατήρηση

Πιστεύω ότι το πλαίσιο που ισχύει με την απόφαση που εκδόθηκε, αποτελεί μια επαρκή στήριξη στη λογική της κυβερνητικής αρωγής σε ένα φυσικό φαινόμενο. Η συνεχής αλλαγή και διόγκωση στερείται ορθολογισμού και δημιουργεί πολύ επικίνδυνες επιπτώσεις και κεκτημένα για το μέλλον. Το επιχείρημα ότι ίσως ένα τμήμα του ποσού αυτού θα μπορεί να χρηματοδοτηθεί από πόρους του Γ' ΚΠΣ πιστεύω ότι δεν ευσταθεί γιατί οι πόροι αυτοί θα αφαιρεθούν από επενδύσεις πολλαπλάσιου αναπτυξιακού, κοινωνικού ή και περιβαλλοντικού οφέλους για να εξυπηρετήσουν ανάγκες δεκάτης πέμπτης προτεραιότητας.

Έπειτα από τα παραπάνω, η προσωπική μου θέση είναι απορριπτική για όλα.